„Varas" hagyma!?

Jégverés! Ahogy én, mint heverésző tévénéző, a hagymáról szóló műsorból kivenni vé'tem. Hanem aztán amikor egy kicsit jobban odafigyel'em, akkor vettem észre, mégsem annyira az. Az történt ugyanis — a szegedi körzeti stúdió vitte képernyőre —, hogy a makói hagyma mégsem annyira a jégverés áldozata. Inkább valami másé. Amikor sztornózták a hagymát vissza a feladónak, a jó makói anyaföldnek, a szívem majdnem megszakadt. Valahogy eszembe ugrott, hogy ezért valakik drágán megdolgoztak. Hajnalban keltek, későn feküdtek. Ha más nem, akkor a traktoros, vagy a brigádvezető. (Lévén a filmbe'i hagymatermesztés gépesített.)

Mást is gondoltam. Arra gyanakodtam a műsor láttán, az idén rengeteg hagyma termett, s előfordulhat, hogy nem kellett a boltoknak. Hanem aztán mit mutat a képernyő? A boltokban fonnyadt, kaszvadt, gyűrődött, csírádzó vöröshagymát vásároltak a szerkesztők. Ekkor, mint becsapott ember, nagyot koppantottam a kobakomra. Hűha, itt a bibi! Mire a vásárló kosarába jut, kimegy a szép, egészséges portéka a formájából. Megint csak láttam, mert mondták, hogy ez jégverés! Lehet?... Ki emlékszik már a nyárra?

De lehet más is! A makói gazdaságok mind azt állították, nem vették át tőlük idejekorán a termést. A felvásárló vállalat, a ZÖLDÉRT igazgatója azt mondta, népgazdasági érdek, piac meg a kelendőség tett kontrát a makói hagymára. El is hittem, mivel minden hihető, amit az embernek mutatnak. Aztán derült égből villámcsapás! Azt mondta a legnagyobb kereskedő, a HUNGAROFRUCT képviselője, hogy a makói hagymáért két kézzel kapna a külföld és belföldön sincs elég.

Aztán hirtelenjében már arra is gondoltam, talán a minőséggel volt a baj. Hamar meggyőztek a képsorok — igaz, szigorúak a követelmények, mert van miből válogatni —, de még a géphorzsolta hagyma is kelendő. A műsor végefelé aztán teljesen lehangolódtam, mert újra azt láttam, hogy szántják vissza a hagymát a földbe. És a gazdaságok a jövőben kevesebbet duggatnak, ne legyen vele még egyszer ennyi baj. Azt is tapasztaltam, hogy a ZÖLDÉRT ettől nem hatódott meg, mert azt mondták, nemcsak makói hagyma van a világon.

Ki tudja?

Egy biztos; a szegedi körzeti stúdió pénteki műsorának készítői tudták; a makói hagymáért szólnak. Nevünkben is.

Majoros Tibor

Kormányos István halálára

Érkezett a gyászhír, hogy Szegeden elhunyt Kormányos István, városunk irodalmi életének érdekes alakja.

Szegedi születésű (1903) volt, tizenhat éves korától kezdve jelentek meg versei és cikkei avantgarde lapokban. Igénytelenségéről, segítőkészségéről legendák keringtek. József Attila 1923. május 14-én ezt írta testvérének: „Ha megleszek, nyáron Szegeden leszek... Kormányos Benő ügyvédnél... kapok egy szobát a fia révén, aki jó barátom." Kormányost 1923-ban vallásgyalázás miatt bíróság elé állították. József Attila az eset kapcsán írta a Nyugatban megjelent (1923) *Sacrilegium* c. versét. Egy másik költeményét, az 1924-ben megjelent *Villámok szeretőjét* Kormányosnak ajánlotta.

Mint kritikus, a szegedi *Csönd* 1923. márciusi számában az egyik legelső elismerő cikket írta a pályakezdő József Attiláról. Radnóthoz „barátságos ismeretség" (*Baróti Dezső*), Berczeli A. Károlyhoz, Hont Ferenchez, Sarló Sándorhoz — hogy csak a szegedieket említsük — a legmélyebb barátság fűzte. A helytörténet kiváló ismerője, helyi és fővárosi kutatók fáradhatatlan adatközlője volt. Alakját — s immár emlékét — Berczeli *Előjáték* c. regénye (1978) őrzi. Fájdalommal búcsúzunk tőle.

A. F.

A sárga fényre ne a gázpedált!

Balesetveszély a forgalomirányító lámpáknál

A forgalomirányító jelzőlámpákat mindenütt a közlekedés biztonságáért működtetik. A szabad jelzésre nemcsak a járművezető lehet biztos abban, hogy oldalirányból nem kell tartania más jármű közeledésétől, de épségben átjuthat az úttest túlsó oldalára a gyalogos is. A mai berendezések ezt „tudják" biztosítani. Mégpedig úgy, hogy tilosra váltásuk után legfeljebb száztíz másodpercig kell várakozni, s újra garantáltan megjelenik a továbbhaladást engedélyező zöld fény. A száztíz másodperc a leghosszabb fázisidő, de a legtöbb berendezés nem váratja ilyen „sokáig" a járművezetőt. Ha pedig nem kell sokat várakozni, érdemes megállni járművel is, hiszen az általában percen belüli idő mindenkinek megéri, hogy testi épsége ne kerüljön veszélybe, vagy esetleg kocsija ne törjön össze. De kivárják-e a zöld jelzést, vagy nem indul-e senki tovább, ha megjelenik a zöld, villogó fény után a folyamatos sárga világítás?

◇

Délután 2 órakor indul a csoport a megye legforgalmasabb ilyen kereszteződéséhez Szegeden, a Nagykörút és a Kossuth Lajos sugárút találkozásához. Egyenruhás közlekedési rendőrök mellett „civilek", akikről legfeljebb a kezükben levő ultrarövidhullámú hasábrádió árulkodik egy-egy közeledő autósnak. De az sem, hiszen mindegyikük az előttük álló lámpajelzésekre megfelelő sáv kiválasztására figyel.

Mindenki elfoglalja kijelölt helyét. A módszer egyszerű. A jelzőlámpák alól polgári ruhában levő közlekedésiek, vagy önkéntes rendőrök, határőrök mondják be az URH-s rádióba a folyamatos sárga fényre meg nem álló vagy tilos jelzésre is behajtó járművek rendszámát. A beazonosítás nagyobb biztonságáért jelzik a jármű márkáját és színét is. A végig tilosban, vagy csak félig sárga, félig piros jelzés alatt a kereszteződésen átjutott járművezetőket több mint száz méterrel a csomópont után egyenruhás rendőr állítja meg. Elsőként a Nagykörút-on, a Madách utca kereszteződésében egy fehér színű 125-ös Polski Fiatot, melynek vezetője előbb nem érti, mit is akarnak tőle.

— Még hogy tilos jelzésre fordultam? Nem úgy van az, őrmester elvtárs! Sárgát mutatott a lámpa előttem, mikor utoljára rápillantottam a Kossuth Lajos sugárúton.

— Igen, de mire a lámpa alá érkezett, már az átváltott pirosra, s így tilos jelzésen haladt keresztül.

— Nem létezik... — méltatlankodik még akkor is, mikor az intézkedő rendőr útjára bocsátja.

◇

— Itt ötös, itt ötös, mindenkinek! Kérjük tisztázásként újra figyelembe venni, hogy csak azokat a járműveket kell leállíttatni, amelyek a sárga fénybe is távolabbról behajtanak. S nem azokat, amelyek felett esetleg átvált a lámpa, és már biztonságosan nem tudnának megállni a stopvonal előtt. Vétel, vége! Az ötös kérdezi az egyestől: az imént jelzett fehér színű Polski sárgára kanyarodott rá a Nagykörútra, vagy már pirosra?

— Végig piros jelzésen kanyarodott — jön a válasz rádión a Kossuth Lajos sugárútról.

— Itt ötös, mindenkinek, folytatjuk!

◇

Hideg van, tulajdonképpen nem is nagy a forgalom, így könnyebb figyelni azt is, hogy a lámparendszer fázisváltásait követően mindig akad egy-két járművezető, aki még megpróbál „beférni". Már talán nem látja a feje felett pirosra váltó fény megjelenését, de a piros attól még nem változik zöldé, tilosat jelez. A következő „eresztés" végén az SE 63—21 rendszámú, kisméretű tehergépkocsi tilosban áthaladásáról hallani a hasábrádión. Vezetője leáll a szélső sávban az elé álló rendőr intésére, de rögtön utána az UV 16—97-es Wartburgot is meg kell állítani a rádiósbejelentés alapján. Amíg az őrmester a wartburgosnak magyarázza, hogy miért is kellett megszakítania útját, a teherautó vezetője papírokat szed elő, és sebtében írni kezd az egyikre valamit.

— Az útiokmányokat kérem — hangzik rövidesen a felszólítás. De úgy látszik, még egy kicsit korai így is. A menetlevél félig kitöltetlen marad. Az még kitűnik belőle, hogy a gépkocsivezető délelőtt 10 órakor indult el Tápiószelére... Lám-lám, ha a gépkocsivezető az imént megállt volna a jelzőlámpánál, most titokban maradt volna, mikor érkezett ide.

A teherautóval együtt leállított Wartburg tulajdonosára figyelek:

— Én nem hajtottam be a tilosba, hiába is mondja — vitatkozik a rendőrrel. Az visszakérdezi kocsija színét és rendszámát a rádión. Utána halkabb a beszéd is, s már nem állítja olyan biztosra az autós sem, hogy esetleg nem válthatott át a jelzés, mire beérkezett a kereszteződésbe.

— Mennyi a jövedelme? — hangzik a kérdés, már az adatok rögzítéséhez.

— Nyolc-kilenceszáz forint.

— Hát mi a foglalkozása?

— Savanyúkáposztás. De én csak bedolgozó vagyok, a feleségemnek van ipara — mármint iparengedélye.

Egy kiló káposzta a múltkor, ha jól emlékszem, tizenhat forint volt a piacon... Szóval, ha büntetés van kilátásban, akkor egy kisiparos jövedelme nincs egy hónap alatt 60 kiló káposzta ára?...

◇

Kis idő múlva a csoport a Nagykörút—József Attila sugárút kereszteződésében figyeli a járműveket, ugyanazzal a módszerrel. S ugyanazzal az eredménnyel is.

Végül is megállapítható, hogy a kocsisorok végén még néhány jármű vezetője szinte mindig továbbhajt, mint lehetne. A zöld utáni sárga fényjelzésre nem fékezni kezdenek a járművezetők, hanem a gázpedált nyomják meg, hogy felgyorsítva biztosítsák maguknak a rögtöni továbbjutást. S még áthaladnak, amikor az ellenkező irányban a piros-sárga együttes fényjelzésre az első kocsik vezetői már egyesbe kapcsolva kezdik felengedni a tengelykapcsoló pedálját. Vagyis: indulnak. Azok még, ezek már! S ez előbb-utóbb csak azt eredményezheti így, hogy a forgalomirányító lámpák környéke balesetveszélyesebb lesz, mint bármely más útszakasz.

Talán senki előtt sem kétséges, hogy ezen sürgősen változtatni kellene. S a megoldás is roppant egyszerű: mondjuk, akinek sürgős dolga miatt nincs a lámpa átváltása miatt egy perce, legyen ezer forintja. Bizságra!

Zrinyi Péter

„Nem hagyom zavartatni magam"

— Közvetlen családfa: apám operaénekes, anyám operettprimadonna. Ami engem illet, tíz évig tanultam zongorázni is. Következett a Zeneakadémia...

— *A legegyértelműbb indítás egy operaénekesnőnek...*

— Igen, de a dolog nem ilyen egyszerű. Nagyon érdekel a képzőművészet, szobrászkodtam is hobbiból. Egy időben művészettörténész akartam lenni... Szóval, nemcsak kizárólag az operához vonzódtam.

Bajtay Horváth Ágota az akadémia elvégzése után azonnal a szegedi színházhoz került.

— Az első évadban, tavaly, Mozart Cosi fan tuttéjában kaptam szerepet. Aztán tavasszal bezárták a nagyszínházat... Nem mondom, hogy nekem különösen valami jókor jött. Igaz, az egészet elhomályosította az öröm, az éneklés öröme, az az igazság, mindegy volt, milyen színház, csak felléphessek, énekelhessek.

— *Egyéb tapasztalatok?*

— Nagyon magasak a szakmai követelmények vidéken is. Sejtettem én, hogy nem lesz könnyű dolgom, de ennyire... nem hittem volna. Nagyon meg kell állni a helyét az embernek ahhoz, hogy megmaradhasson és elfogadják, hogy beválljon. Rögtön sokat kell énekelni, nincs idő arra, hogy a kezdő várjon egy szerepre, azonnal benn van a mélyvízben, meg kell tudnia kapaszkodni. Viszont a gárda jó, a feilődésre van lehetőség... úgy vettem észre. Szegeden nagyon-nagyon szeretik az operát. Remélem, az illetékesek tesznek is azért, hogy minél hamarabb elkészüljön a nagyszínház...

— *És addig... egy kezdőnek?*

— Meg kell edződnie. A tájelőadások fölöttébb alkalmasak erre. A speciális körülmények miatt megtanultam, hogyan osszam be jobban az erőmet. Ám légyen akármilyen a helyzet, akár tájolásról, akár színházrekonstrukcióról van szó, a jó színház igényéről sohasem szabad lemondani. A magam részéről... nem hagyom zavartatni magam.

— *Tervek?*

— Ebben az évadban a Bohémélet Musette-je voltam, igen kedves szerep volt A windsori víg nőkben Vígné..., most a Giovanna d'Arcóra készülök. A szoprán repertoárszerepekhez még nem jutottam hozzá, de nem is baj, mert ezeket túlságosan is tiszteli egy kezdő énekesnő. Szép fokozatosan szeretném bővíteni a repertoáromat. Vidéken óhatatlanul többet látja a közönség ugyanazt az énekest. Különösen fontos a változatosság, pontosabban a változni tudás. Ezért szeretnék minden figurában színészi szempontból minél többször más lenni. Saját tehetségem szerint eleget tenni az opera követelményeinek, a tökéletes szereptudásnak, az énekkultúra színvonalának és a színészi játék igényeinek. Mindegyiket komplex módon kell érvényesíteni, együtt és külön-külön is. És eközben továbbra sem hagyom zavartatni magam...

D. L.

KISZ-tanfolyam Szegeden

A KISZ Csongrád megyei bizottsága szervezésében Szegeden kétnapos tanfolyamot tartottak pénteken és szombaton, amelyen részt vettek az ifjúsági szervezet megyei, városi, járási bizottságainak tagjai, a KISZ megyei apparátusa, és azok, akik a városi és járási bizottságokon politikai képzéssel foglalkoznak.

Az első napon, az MSZMP megyei oktatási igazgatóságának újszegedi épületében *Gyárfás* Mihály, a megyei pártbizottság titkára a párt időszerű feladatairól beszélt, s kellően hangsúlyozta, méltatta a KISZ pártépítő tevékenységben nyújtott segítségét, a párttaggá nevelésben elért eredményeit. Ezután megyénk gazdaságpolitikai feladatairól, a fiataloknak a gazdasági építőmunkában betöltött szerepéről és felelősségéről *Szabó* Sándor, a megyei pártbizottság titkára tartott előadást, majd *Bódi* György, a KISZ megyei bizottságának első titkára — az előző két előadáshoz kapcsolódva — részleteiben ismertette az 1979—80-as mozgalmi év fő feladatait.

Az újszegedi KISZ Vezetőképző Központban tegnap délelőtt a KISZ szervezeti életének főbb jellemzőit ismertette *Kulcsár* Péter, a KISZ megyei bizottságának titkára. Előadásában azokat a tennivalókat szedte egy csokorba, melyek a KISZ-élet politikai teerdőivel szoros kapcsolatban vannak, s a mozgalmi munkában nélkülözhetetlenek. Ezután konzultációkat tartottak kisebb csoportokban, majd a kétnapos tanfolyam tapasztalatait értékelték.

Az Országos Anyag- és Árhivatal közleménye

egyes termékek fogyasztói árának felemeléséről

Az 1979. évi népgazdasági terv előirányzatával összhangban január 8-án központi elhatározás alapján sor kerül egyes fogyasztói árak emelésére. A fogyasztói árak emelését a világpiaci árak és a hazai termelési költségek növekedése, a keresletkínálat összhangjának elősegítése, a költségvetési egyensúly javítása teszi szükségessé.

A motorbenzin fogyasztói ára átlagosan 25 százalékkal nő. A normál benzin ára literenként 5 forintról 6,40 forintra, a szuper benzine 6,50 forintról 8 forintra, az extra benzine pedig 8 forintról 9,60 forintra emelkedik. A benzinolaj keverék ára a benzin fogyasztói árával arányosan változik.

A dohányáruk fogyasztói ára átlagosan 30 százalékkal emelkedik. Az egyes választékok ára differenciált mértékben változik. A Kossuth cigaretta dobozonkénti fogyasztói ára 4,20 forintról 5,60 forintra, a Symphoniáé 5,60 forintról 7,40 forintra, a Sopianae 8 forintról 10 forintra nő. A Csongor szivarok ára csomagonként 12 forintról 15 forintra, a pipadohányok közül a Clubé 2 forinttal, a magyaré pedig 60 fillérrel emelkedik.

A sör fogyasztói ára átlagosan 20 százalékkal emelkedik: a hazai, valamint a szocialista importból származó választékok ára az átlaghoz közelállóan, míg a tőkés relációból beszerzett söröké nagyobb mértékben drágul.

A rizs fogyasztói ára átlagosan 50 százalékkal emelkedik. Az előrecsomagolt rizs kilogrammonkénti ára 16 forint helyett 24 forint lesz.

A vas-műszaki cikkek közül a hazai gyártmányú kerékpárok fogyasztói ára 20 százalékkal, a 303-as típusú keverőtárcsás mosógépé 9 százalékkal, a Komfort gáztűzhelyeké 14 százalékkal, az akkumulátoroké pedig átlagosan 27 százalékkal emelkedik.

Az építőanyagok közül az égetett darabos mész fogyasztói ára 20 százalékkal, a húzott síküvegé, mérettől és minőségtől függően átlagosan 22 százalékkal, egyes egészségügyi finomkerámiai cikkeké 40 százalékkal, az azbesztcement hullámpaláé 9 százalékkal, a szigetelő fedéllemezé pedig 7 százalékkal emelkedik.

Február 1-től átlagosan 40 százalékkal, ezen belül differenciáltan emelkedik az újságok, időszaki sajtótermékek ára, például a napilapoké hétköznap 80 fillérről 1,20 forintra, a vasárnapi napilapoké 1,20 forintról 1,60 forintra.

A központi árintézkedések a fogyasztói árszínvonalat 1979-ben — a tavaly végrehajtott szeszáremelés ez évben is érvényesülő hatásával együtt — 2,8 százalékkal emelik. Ezenkívül az év folyamán vállalati kezdeményezésre és piaci hatásokra az általános fogyasztói árszínvonal átlagosan mintegy 2 százalékkal emelkedhet.

A fogyasztói áremelések összhangban vannak az 1979. évi népgazdasági tervben foglalt életszínvonal-politikai célkitűzésekkel. (MTI)